

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดที่องค์การอาชญาวิทยาของประเทศไทย หรือหน่วยงานของรัฐ เช่น ตำรวจ พยาบาล ตำรวจตระเวนชายแดน
- 3.2 ความผิดที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. อบ.ม. อบ.ค.
- 3.3 ความผิดฐานกระทำความผิดเกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ
- 3.4 ความผิดฐานฉ้อโกงและฉ้อโกงทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บเสียชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บเสียชีวิต
- 3.6 ความผิดที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. อบ.ม. อบ.ค.
- 3.7 ความผิดฐานทำผิดเกี่ยวกับ
- 3.8 ความผิดฐานอื่นๆ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บเสียชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี)
เช่น สถานีตำรวจทั่วประเทศ,
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ,
สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ
และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี
นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
  - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
  - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
  - ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
  - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
  - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
  - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
  - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
  - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความยุติธรรม ได้แก่

- 01** สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 02** สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองกฤษฎีธรรม
- 03** สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาขึ้นสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ... จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ตามกฎหมายระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ประชาชนที่ถูกละเมิดอย่างร้ายแรงได้เป็น ผู้กระทำผิดและมีโอกาสพิสูจน์ระหว่าง ดำเนินคดี หรือประชาชนที่เสียหายอันเกิดจาก โศกณิณณ์ว่าถึงหรือถึงขั้นวินัยผู้ต้องหาจำเลยได้เป็น ผู้กระทำผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็น ความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

- 1. กรณีไม่เสียชีวิต**
  - ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
  - (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
  - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
  - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
  - ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาใช้ได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัด ที่ทำงาน)
  - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตรา ที่กำหนด)
  - ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท
- 2. กรณีเสียชีวิต**
  - ค่าทดแทน 100,000 บาท
  - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
  - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
  - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เรือนจำและกักขังตามข้อประทก, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดประทก, สถานีวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ** ค่าขอต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มีกำหนดโทษจำคุกหรือพ้นโทษ **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมายื่น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาค่าพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่วนมีงานช่วยเหลือ การงานเงินและผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

- **โจทก์** : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี
- **จำเลย** : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพยานหลักฐาน
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพยานหลักฐานบ่งชี้ว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด มีสีย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง**
- 1 เป็นผู้เสียหายจากการเฝ้าระวังโดยชอบด้วยกฎหมาย
  - 2 จ่ายค่าชดเชยตามค่าพิพาทภายในเวลาที่กำหนด
  - 3 จ่ายค่าชดเชยในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่นตามกฎหมาย
  - 4 กรณียื่นอุทธรณ์ที่คณะกรรมการในชั้นสอง

- ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน**
- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
  - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
  - ค่าขาดประโยชน์หรือรางวัลที่งานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
  - เงินชดเชยสิทธิกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
  - ค่าใช้จ่ายค่าความเสียหายอื่นในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
  - เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกเหนือจากข้อ 1 **** ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐถูกละเมิดสิทธิฯ ****

- เกณฑ์การพิจารณา**
- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
  - ✓ สถานะทางคดี
  - ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือหรือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

ที่มา : กองยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การถึง

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ "ผู้ต้องหา" ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น "ผู้ต้องหา" และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งนี้บุคคลผู้ต้องสงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.5.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหานั้นเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่เขาจะกระทำความผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานั้นถือเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้ (รัฐธรรมนูญฯ ม.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ ม.40 (3)(4)(7) ป.5.อาญา ม.130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาหนวยความดี (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7), และ ป.5.อาญา ม.134/1)
- 4 สิทธิที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองจนอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ป.5.อาญา.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาทำพประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา อย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินสมควรก็ได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามกฎหมายและต้องแจ้งเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7) และ ป.5.อาญา ม.106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกันตัว (ป.5.อาญา ม.119 กว)
- 8 สิทธิที่จะมีล่ามหรือล่ามภาษาเมื่อ กรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.5.อาญา ม.13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่เชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.5.อาญา ม.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือจึงมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน แจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและ สถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.5.อ.ม.7/1 วรรคแรก)
- 11 มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นหนวยความเป็นการเฉพาะตัว (ป.5.อ.ม.7/1(1))
- 12 มีสิทธิให้กบฏความ หรือผู้ซึ่งเผยเิ่ข้อความใจ เจ้าพนักงานสอบปากคำตนได้ ในชั้นสอบสวน (ป.5.อ.ม.7/1(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร (ป.5.อ.ม.7/1 (3))
- 14 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย (ป.5.อ.ม.7/1(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสเพื่อพิจารณาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตน ได้ในชั้นสอบสวน (ป.5.อ.ม.134 วรรคสี่)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ ก็ขอค่าที่ ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (ป.5.อ.ม.134/4(1))

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักงานกฎหมาย และคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)